

Länsstyrelsen i Södermanland
611 86 Nyköping
E-post: sodermanland@lansstyrelsen.se

Begäran om översyn av skötselplan för Hedlandets Naturreservat (dnr 511-988-2013)

Vi begär en översyn av skötselplanen för Hedlandets NR (dnr 511-988-2013). Skötselplanen måste omarbetas och den västra delen av reservatet bevaras enligt den röda markeringen på kartan nedan. Dessa skogar har visat sig vara klart skyddsvärda och behöver avsättas som skogliga reservat. Sveaskog kan därför inte utföra några skogsåtgärder i dessa områden och inte heller avverka med förstärkt hänsyn!

Åtskilliga av de arter som har påträffats här är sådana som för långsiktig överlevnad förutsätter i allt väsentligt oförändrade skogliga livsmiljöer. Detta betyder att praktiskt taget inga skogliga åtgärder kan bedrivas i dessa utan risk för att arterna bevarandestatus ska riskera påverkas negativt.

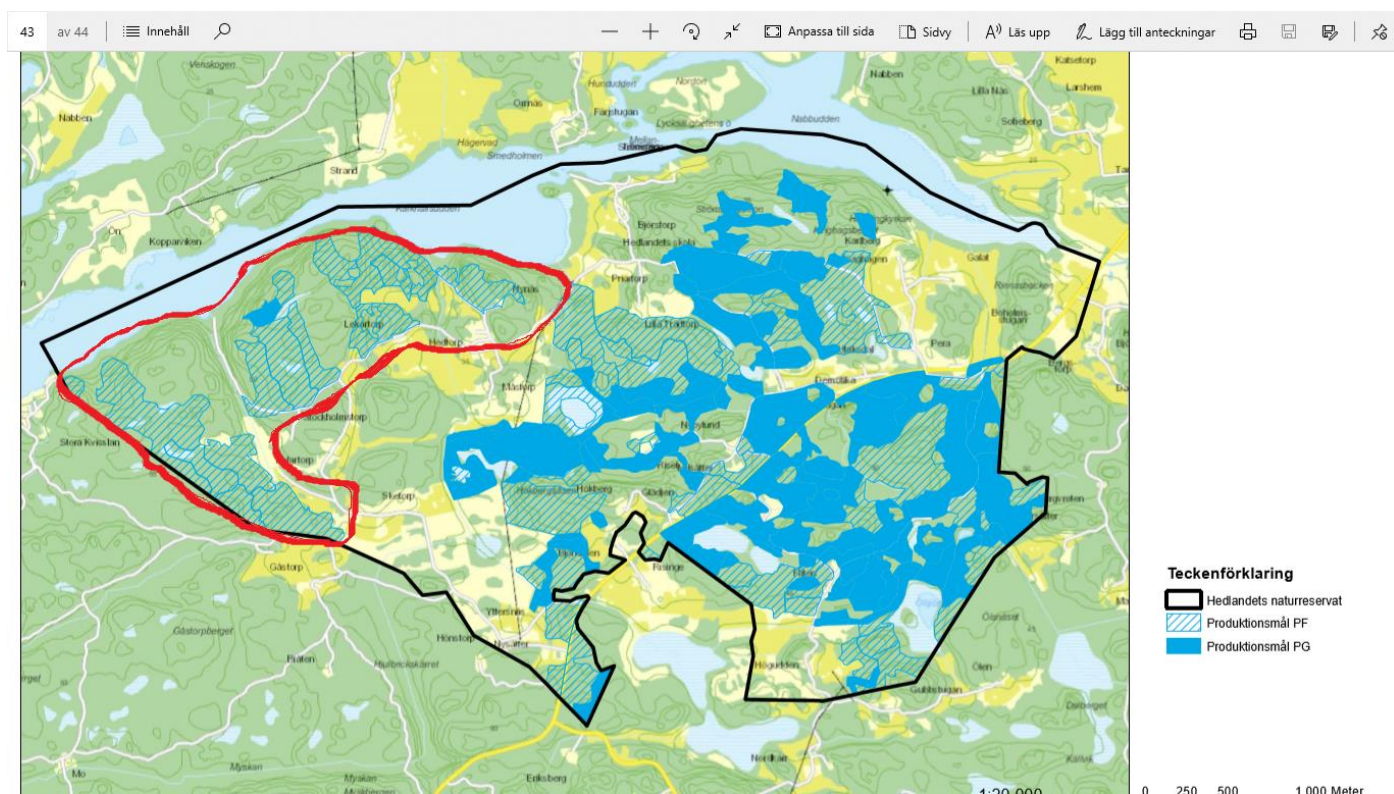

Bild 1. Hedlandets NR med de områden (markerade med rött) i de västra delarna där inventeringsinsatser har genomförts under 2021-2022 i syfte att klargöra förekomsten av skyddsvärda arter. Mycket höga naturvärden har därvid påvisats vilket ger kraftigt stöd för att den av Länsstyrelsen fastställda skötselplanen behöver revideras.

Skötselplanen måste revideras och nytt beslut fattas

Länsstyrelsen i Södermanland har 2015-12-15 fattat beslut om skötselplan för Hedlandets naturreservat. Förvaltare är Sveaskog och förslaget till skötselplan har tagits fram av Sveaskog i samarbete med Länsstyrelsen i Sörmland. Detta beslut måste revideras och ett nytt beslut fattas med hänsyn till den nya kunskap om skyddsvärda arter och miljöer i området som har kommit i dagen.

Höga naturvärden i det västra området av reservatet

Enligt den befintliga skötselplanen avses skogsområden i västra delen av reservatet underröjas och avverkas med produktionsmål PF (förstärkt hänsyn) under de kommande åren. Vi vill betona att höga naturvärden finns i dessa områden vilket har visats enligt de inventeringar som har utförts 2021-2022 av medlemmar i föreningarna Naturskyddsföreningen och Skydda Skogen. I Bilaga 1 redovisas den artlista över de fridlysta, rödlistade och i övrigt skyddsvärda arter som inventeringarna resulterat i. Samtliga förtecknade arter har påvisats i de områden som inringats i rött i Bild 1 ovan.

De finaste och mest välbesökta skogarna i reservatet är avverkningsplanerade

De avverkningsplanerade skogarna i västra delen av reservatet är, förutom att vara artrika, de populäraste utflyktsmålen i naturreservatet med flest besökare. Det finns vandringsleder, rastplats med vindskydd som kommer att hamna på hyggen. Det är vidare fina bär- och svampskogar som är skyddsvärda för många. De flesta övriga skogar i reservatet är redan avverkade.

Våra yrkanden

Yrkande 1

Det finns ett stort behov att se över skötselplanen i naturreservatet mot bakgrund av nyare fynd av åtskilliga skyddade, rödlistade och i övrigt skyddsvärda arter. Dessa artfynd har påträffats i skogsområden som idag ligger utanför de områden som enligt den av er beslutade skötselplanen avses undantas från aktivt skogsbruk.

Yrkande 2

Inga skogliga åtgärder kan få genomföras inom det rödmarkerade området (se bild 1 ovan) innan nytt reviderat beslut om skötselplan har beslutats.

Yrkande 3

Den naturliga vattenkälla med omgivande skogsmark som nyligen påträffats behöver, genom beslut av Skogsstyrelsen skyddas med lämpligt skyddsinstitut, förslagsvis biotopskydd.

Yrkande 4

Sannolikt finns det skäl att under ärendets gång överväga gemensamt besök till vissa platser inom området.

Yrkande 5

Särskild försiktighet behövs gällande markskador. Stora tunga maskiner har redan orsakat körskador på flera ställen i reservatet. Inga tunga maskiner kan tillåtas köra i den västra delen av reservatet bl a i hagmarkerna NV om Sketorp eftersom markerna där hyser värdefull flora som riskerar ta svårläkta skador.

Yrkande 6

Inga fler avverkningar för bekämpning av granbarkborre ska genomföras i naturreservatet. Men enstaka träd får tas ned om de utgör en risk, dvs vid vägar och gångstigar. Flera avverkningar har redan skett i naturreservatet på grund av granbarkborre, vilket resulterat i ytterligare kalhyggen. En del av skogen i västra delen består av granplantering på gammal betesmark som har drabbats hårt av granbarkborre. Träden är döda och många har redan fallit, bland annat i avverkningsanmälan A22214-2019. Om området lämnas ifred så kommer naturvärdena att öka med tiden i och med den ökande mängden död ved. Mer än 140 arter av insekter och spindeldjur utnyttjar granbarkborrens gångsystem i nyligen angripna träd. Källa: <https://www.slu.se/ew-nyheter/2020/4/granbarkborrar-i-skyddad-natur-paverkar-inte-granbarkborreutbrott-i-stort/>

Yrkande 7

Vi begär att Länsstyrelsen håller oss underrättade om hur handläggningen fortlöper och att vi får ta del av era olika ställningstaganden.

Bild 2. Fin skog med vandringsled som blir ett hygge om skötselplanen inte revideras.

Bild 3. I de avverkningsplanerade skogarna påträffas ofta tjäder. Bild från 2021 på en spelande tjädertupp i den avverkningsplanerade skogen. Tjäder är skyddad enligt 4§ Artskyddsförordningen, Fågeldirektivet bilaga 1 och 2, Prioriterad art i Skogsvårdslagen, Bernkonventionen, Typisk art i 9010 Taiga och i 9740 Skogsbevuxen myr.

Motiv till yrkandena

1. Kännedomen om skogslevande skyddsvärda arter på Hedlandet klart otillräcklig

Vi har i januari i år 2022 eftersökt kunskapsunderlag från Länsstyrelsen i Södermanland liksom hos Sveaskog om vilka kända naturvärden i form av skyddsvärda arter som Länsstyrelsen och/eller Sveaskog hade kännedom om i samband med Länsstyrelsens beslut om Hedlandets naturreservat togs (2015-12-15). Länsstyrelsen har därvid hänvisat till Sveaskog, och de har inte kunnat redovisa något artunderlag alls. Vi drar därför slutsatsen att sådan kännedom saknades i samband med Länsstyrelsens beslut 2015-12-15 rörande skyddsvärda skogslevande arter inom hela det 1 353 ha stora området (1 253 ha land). I vart fall vad gäller dokumenterad kunskap.

Sådan kunskap på erforderlig nivå torde vara fundamental innan ställningstaganden om beslut om skötselplaner för naturreservat kan bli aktuella. I avsaknad av sådana har den beslutande myndigheten små förutsättningar att kunna göra en egen bedömning om inkomna förslag till skötselplaner kan anses vara tillräckliga eller inte. Kort sagt, nödigt underlag för ett beslut som är grundat på tillräckliga fakta har inte funnits till hands och finns uppenbarligen inte nu heller.

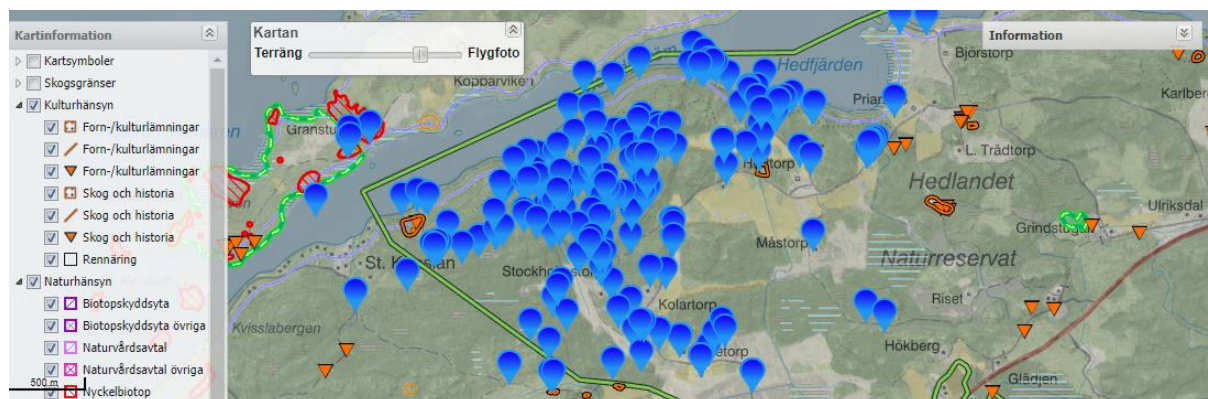

Bild 4. Kartbild av inrapporterade observationer av naturvårdsarter i den västra delen av reservatet. Från Skogsstyrelsens Skogskarta.

2. Ny nationell rödlista sedan beslutet togs om Hedlandet

Sedan beslutet om skötselplanen togs 2015 har en ny rödlista beslutats (Rödlista 2020) som inneburit att en lång rad skogslevande arter har tillkommit och flera andra har fått sin hotkategorisering skärpt. I rödlista 2020 har antalet arter som huvudsakligen förekommer i skog (viktig) samt förekommer eller kan förekomma (utnyttjar) har ökat med 207 arter i den nya rödlistan 2020 jämfört med rödlista 2015. Sammantaget har hotsituationen för skogslevande arter mellan 2015 och 2020 ökat snarare än minskat i landet. En uppenbar orsak till detta är den fortsatt höga avverkningstakten i Sveriges skogar. Eftersom avverkningar av naturskogar och kontinuitetsskogar fortsätter ökar fragmentiseringen av sådana skogar som är förutsättningar för många av de skogslevande arternas fortlevnad. De långsiktiga utsikterna för sådana arter ter sig mörka. Vikten av ökade ansträngningar att bevara skyddsvärda skogslevande arter är därför tydligt och kan enbart genomföras genom att avstå skogsbruk i sådana artrika skogar.

3. EU-domen från mars 2021 kan inte frångås

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen är skyldiga att i enlighet med vad som anges i artskyddsförordningen och i 1 kap. samt 2 kap. miljöbalken beakta fridlysta och skyddade arter. Detta enligt den EU-dom från mars 2021 som berör tillämpningen av Fågeldirektivet och Art- och habitatdirektivet. Dessa direktiv träffar flera arter i Hedlandets naturreservat bl a spillkråka, talltita, tjäder och sparvuggla. EU-domstolens förhandsbesked visar att förekomst av skyddade arter alltid måste beaktas vid myndigheternas ärendehantering.

Utöver detta har EU-domstolen meddelat domen (C 473-19 och 474-19; 2021-03-04) som ett förhandsbesked vad gäller vissa tolkningar av artskyddsdispenser i artskyddsförordningen (2007:845) utifrån vad som anges i fågeldirektivet (2009/147/EG) liksom i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Domen innebär att den artskyddspraxis som etablerats i Sverige till stora delar inte längre gäller eftersom den varit felaktig. Förhandsavgörandet innebär för Sveriges del ett hinder mot Skogsstyrelsens tidigare förfarande, då man undvek prövning mot fågel- och livsmiljödirektivens undantagsregler i de fall man ansåg att avverkningen i sig inte bedömdes innebära någon risk mot respektive arts bevarandestatus.

I Mark- och miljööverdomstolens dom i målet om Välen (M 3276-20) har domstolen tillämpat EU-domstolens förhandsavgörande och uttalade: "Utgående från det synsätt som EU-domstolen tillämpat i ovan nämnda förhandsavgörande kan, precis som mark- och miljödomstolen anfört, inverkan på skyddade arterns bevarandestatus vägas in först vid

bedömningen av om dispens kan medges enligt artskyddsförordningen.” En bedömning av bevarandestatus eller populationstrend medger med andra ord inte någon rätt att undvika prövning mot reglerna om dispens.

Domen innebär även att artskyddsförordningen ska tillämpas även ner på individnivå av skyddsvärda arter.

Vad gäller ”avsiktligt” framgår det av EU-domstolen (4 mars 2021) i punkt 53 (sid 11/15) om artikel 12 i livsmiljödirektivet att förbuden gäller även om inte syftet är att störa eller som domstolen uttrycker det; ”*De förbud som anges i artikel 12.1 a-c i livsmiljödirektivet är således tillämpliga på åtgärder såsom skogsbruksåtgärder eller markexploatering, vilkas syfte uppenbart är ett annat än avsiktlig fångst, dödande eller störning av djurarter eller avsiktlig förstörelse och insamling av ägg.*”

Förbuden gäller alltså även om inte syftet är att direkt döda eller skada, exempelvis fåglar, men att aktiviteten får eller kan få den konsekvensen (*dolus eventualis*). Det kan behövas tilläggas att Artskyddsförordningens §4 punkt 2 motsvarar livsmiljödirektivets 12.1.b.

4. Sveriges miljömål gäller

De svenska [miljökvalitetsmålen](#) fastställdes av riksdagen 1999. Vad gäller skogsbruk som målet gäller berörs flera miljökvalitetsmål (se nedan), i första hand målet *Levande skogar*: ”*Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas **samtidigt** som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas*”. (Riksdagens definition av detta miljömål)

För det svenska miljömålet *Levande skogar* har regeringen fastställt nio preciseringar som framgår av nedanstående:

Skogsmarkens egenskaper och processer

Skogsmarkens fysikaliska, kemiska, hydrologiska och biologiska egenskaper och processer är bibehållna.

Ekosystemtjänster

Skogens ekosystemtjänster är vidmakthållna.

Grön infrastruktur

Skogens biologiska mångfald är bevarad i samtliga naturgeografiska regioner och arter har möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur.

Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation

Naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till skogslandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer.

Hotade arter och återställda livsmiljöer

Hotade arter har återhämtat sig och livsmiljöer har återställts i värdefulla skogar.

Främmande arter och genotyper

Främmande arter och genotyper hotar inte skogens biologiska mångfald.

Genetiskt modifierade organismer

Genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden är inte introducerade.

Bevarade natur- och kulturmiljövärden

Natur- och kulturmiljövärden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns.

Friluftsliv

Skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna.

Fem av de nio preciseringarna träffar således direkt frågor om biologisk mångfald vad gäller aspekterna *Bevarade ekosystemtjänster*, *Bevarandet av den biologiska mångfalden i samtliga biogeografiska regioner och att arterna har möjligheter att sprida sig* (grön infrastruktur), *Gynnsam bevarandestatus och Tillräcklig genetisk variation för alla naturtyper och naturligt förekommande arter* samt till sist *Natur- och kulturmiljövärden är bevarade med förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling.*

Utöver detta preciseras att *skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna.*

Ytterligare tre miljö kvalitetsmål berörs av skogsavverkningar i Hedlandets NR

Ett rikt växt och djurliv: *”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd”.* (Riksdagens definition av detta miljömål).

Levande sjöar och vattendrag: *”Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas”* (Riksdagens definition av miljömålet).

Grundvatten av god kvalitet: *”Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag”.* (Riksdagens definition av detta miljömål).

5. Sveriges internationella åtaganden

Vi vill även påminna om Sveriges åtagande enligt FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) och Aichimålen som Sverige har åtagit sig att följa. Även Agenda 2030 för hållbar utveckling som antogs av FN i september 2015 och av alla medlemsländer, även Sverige. Av 17 globala mål gäller mål 15 *Ekosystem och biologisk mångfald* om att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

6. Påträffade arter och deras naturvårdsstatus – artskyddsförordningens 4 § och 6, 7, 8, 9 §§

4 § artskyddsförordningen gäller skydd av fåglar och djur. 6 § gäller bland annat kräddjur och groddjur som inte går att inventera under vinterhalvåret av naturgivna orsaker.

7 § gäller vissa växter samt 8-9 §§ gäller kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger.

Inom det västra området av naturreservatet som inringats med rött har under januari 2021 - januari 2022 inte mindre än 128 arter påträffats som är antingen skyddade i artskyddsförordningen, rödlistade eller i övrigt skyddsvärda arter (typiska arter och signalarter). Av dessa har 13 fågelarter påträffats som åtnjuter skydd enligt artskyddsförordningens bilaga 1 eller 2. Vidare är 18 fågelarter prioriterade arter enligt skogsvårdslagen. Utöver detta åtnjuter många arter av andra organismgrupper skydd enligt habitatdirektivets bilaga 5 eller artskyddsförordningen §§ 8 eller 9.

Kungsörn, havsörn, bivråk, sparvuggla, spillkråka, trädlärka och järpe har påträffats i området. Det är inte fastslaget att kungsörn, havsörn och bivråk häckar i området men de har observerats flera gånger och över tid i området varför det är i hög grad troligt att de födosöker här. Havsörn ska också häcka i närheten, exakta häckningsplatsen hemlig.

Alla dessa sju fågelarter förtecknas i Bilaga 1 till artskyddsförordningen och med bokstavsmarkeringen S samt B vilket innebär:

S: Arten förekommer i Sverige, i fråga om fåglar genom att sådana fåglar häckar regelbundet eller i betydande antal rastar i Sverige, och i fråga om andra arter genom att det i Sverige finns en population som inte är helt tillfällig.

B: Arten har enligt fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden (fågeldirektivet) eller bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses. Arten finns upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet eller bilaga 2 till art- och habitatdirektivet.

Även orkidén knärot liksom grön sköldmossa har förekomster i området och är förtecknad i artskyddsförordningen bilaga 2 såsom fridlyst. Båda arterna åtnjuter därmed skydd enligt artskyddsförordningen.

7. Naturvårdsarter

Med naturvårdsarter menas arter som i övrigt är extra skyddsvärda i sig eller som är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv och vars förekomster indikerar skogar med höga naturvärden och därigenom även andra värdefulla arter (signalarter).

Inte mindre än 37 rödlistade arter har påträffats i det rödmarkerade området, det stora flertalet direkt knutna till skogarna eller beroende av dem för häckning, födosök eller vila. Av dessa är 7 arter hotade, dvs. tillhör hotkategori Sårbar (VU) eller hotkategori Starkt hotad (EN). Resterande 30 arter är hotkategoriserade som Nära hotad (NT).

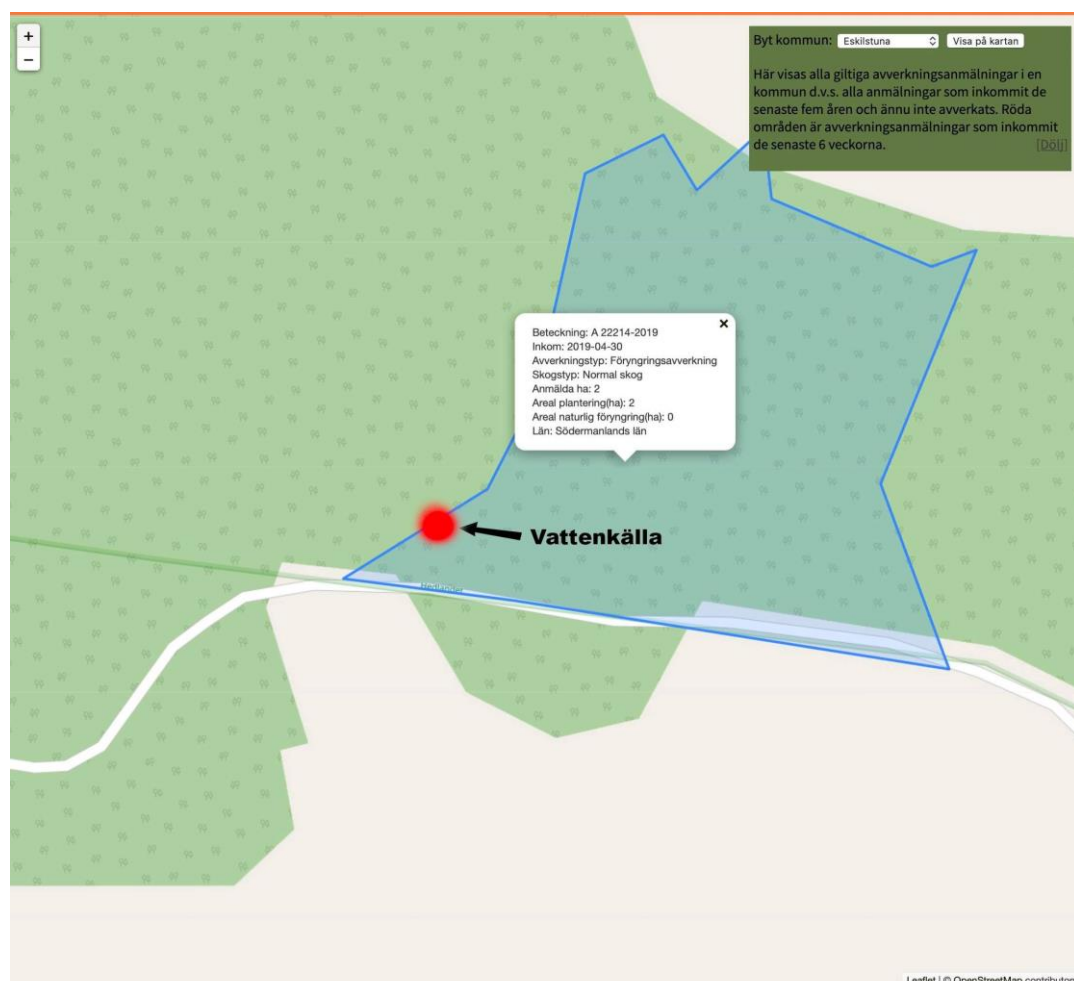
Vidare har 59 typiska arter påträffats (Natura 2000; angivna med t), ett antal av dessa är dessutom rödlistade eller skyddade, dessutom har även 23 signalarter påträffats (Skogsstyrelsen; angivna med s).

Exempel på skyddsvärda arter och övriga skogliga kvaliteter i västra delen av Hedlandets NR

Avverkningsanmälan vid kallvattenkälla

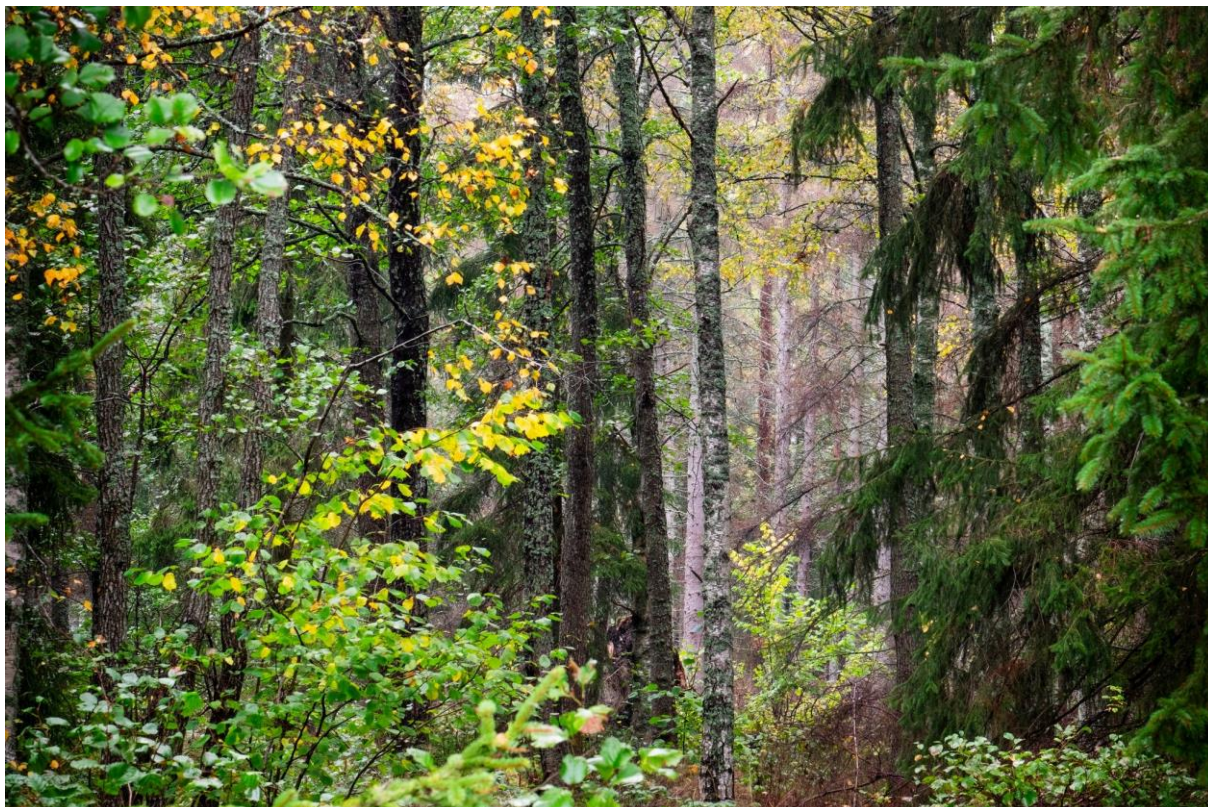
I avverkningsanmälan A22214-2019 har underröjning redan skett. Intill ligger en kallvattenkälla Sweref 99TM EO575949, N6570422, med tydligt uppsträngande vatten (se bild nedan). Kallvattenkällor får omfattas av biotopskydd om Skogsstyrelsen beslutar om biotopskydd för dessa, se: *Mindre vattendrag och småvatten med omgivande mark*.

Se röd markering för källan i kartan bredvid avverkningsanmälan i naturreservatet nedan.

Så här ser skogsmiljön ut kring vattenkällan.

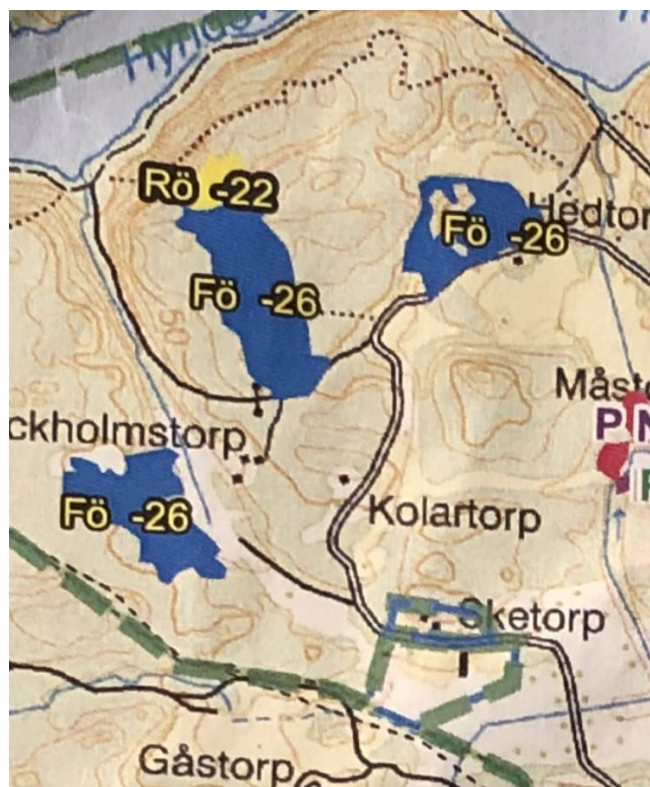
Så här ser skogen ut i en del av avverkningsanmälningen intill.

I avverkningsanmälan har även grön sköldmossa påträffats och flera hasseltickor (signalarter) samt spurvuggla och spillkråka observerats. Del av skogen består av en gammal hassellund som är igenplanterad med gran. Många av granarna har angripits hårt av granbarkborrar och dött och till stor del fallit. Om området lämnas ifred så kommer naturvärdena att öka med tiden i och med den ökade mängden död ved.

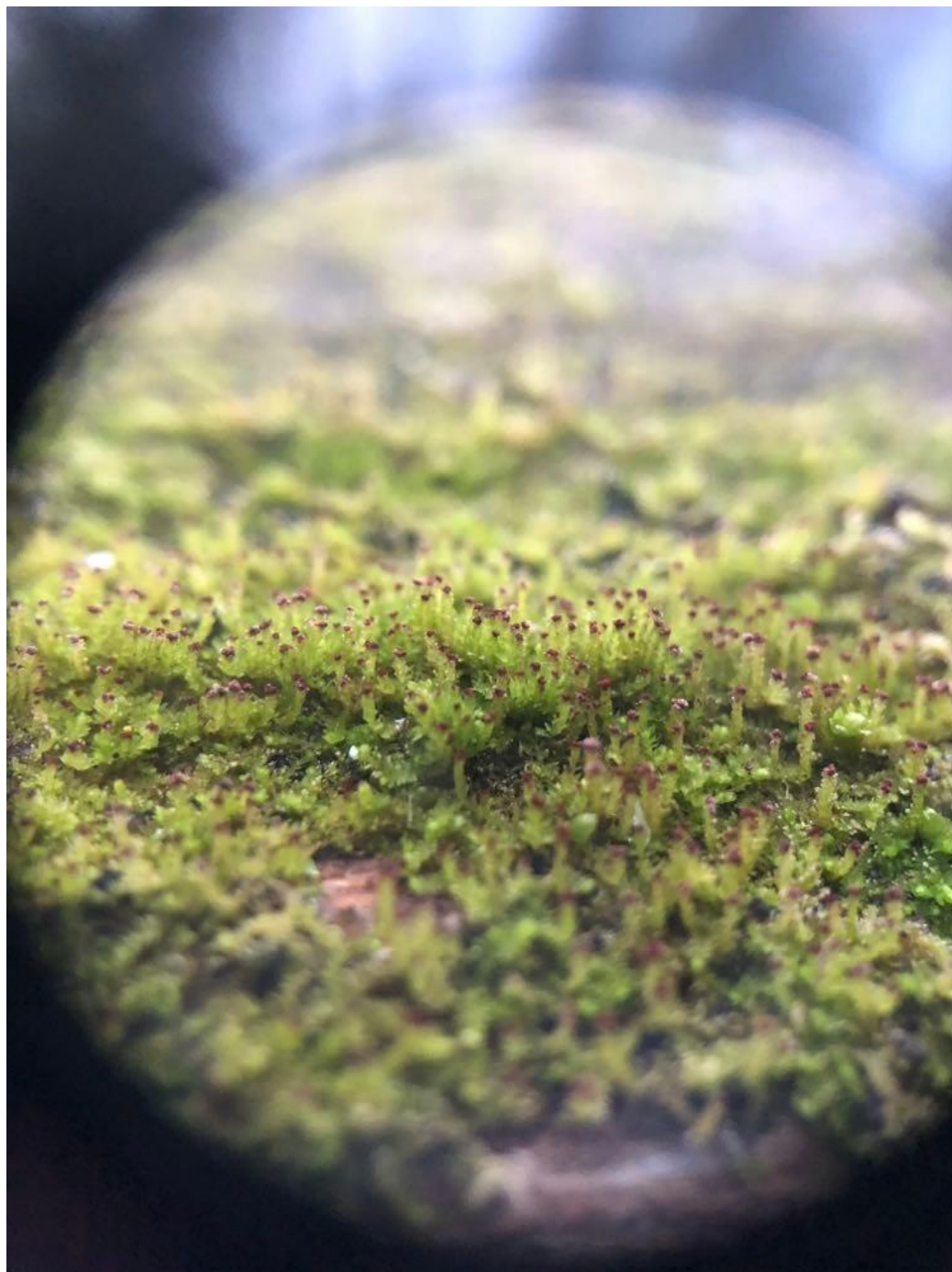
Sumpartad skog med vedtrappmossa avses underröjas i år 2022

Sveaskog avser utföra underröjning nu i år i en känslig sumpartad skogsbiotop med rikligt med lågor i olika förmultningsstadier och där en stor mängd vedtrappmossa (NT) har påträffats. Röjning och avverkning avses ske enligt avverkningskartan nedan som Sveaskog delade ut i höstas (och enligt mailkorrespondans med Sveaskog). Vi anser att detta område ska lämnas intakt utan några skogsvårdsåtgärder!

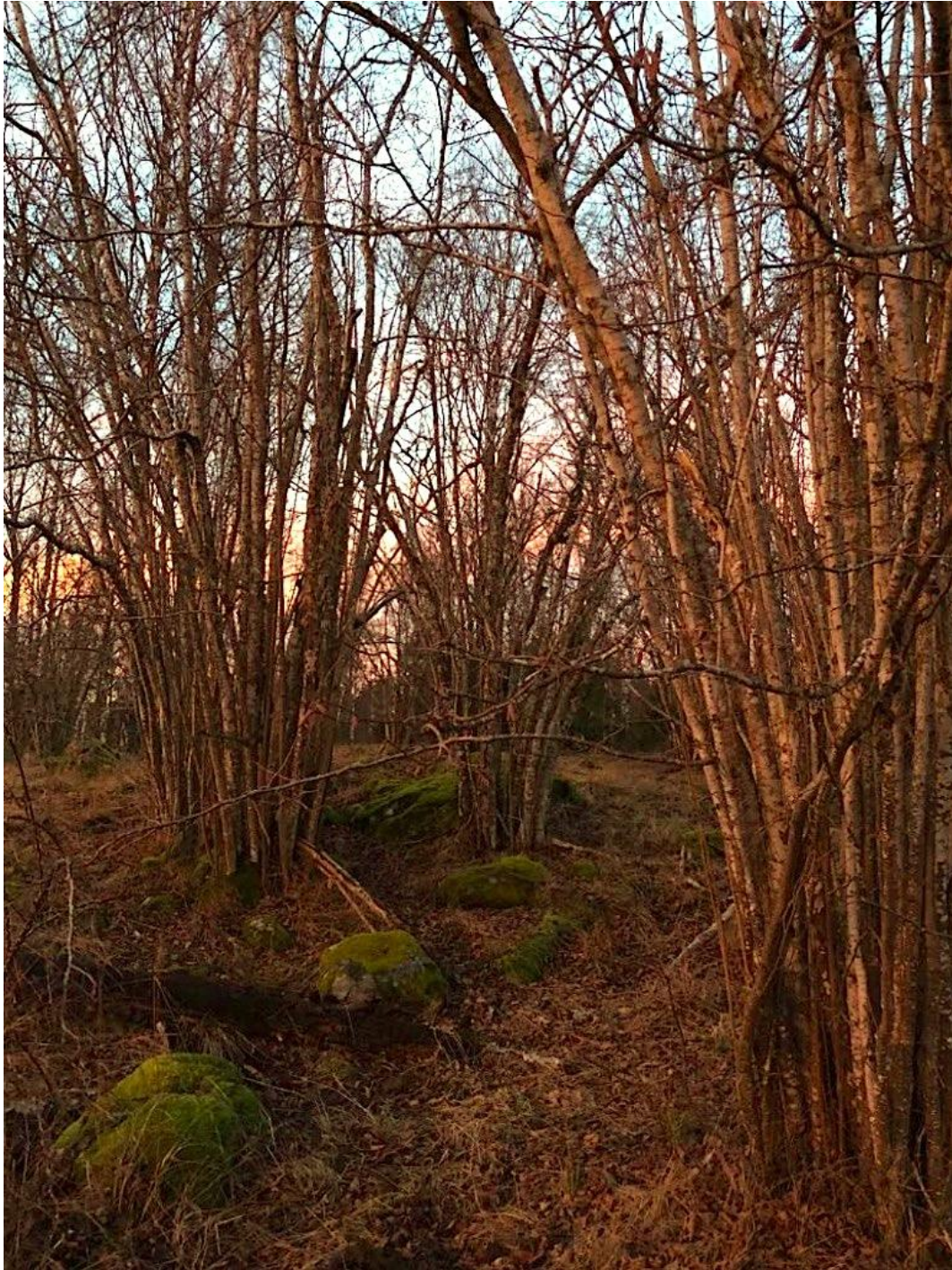
Det gula fältet i kartan nedan står för underröjning RÖ och siffran för årtal, de blå områdena ska avverkas 2026.

Låga med mycket vedtrappmossa i området som ska underlösas (Rö -22) och sen avverkas av Sveaskog.

Vedtrappmossa på lågan, det finns över 2 meter av vedtrappmossa på en låga.

Hasseldunge med den ovanliga svampen hasselticka som är en signalart finns på betesmarken i Hedlandets naturreservat.

Ullticka (NT) påträffad i avverkningsplanerad skog i Hedlandets naturreservat

Lopplummer, påträffad under inventering i Hedlandets naturreservat. Fridlyst art enligt §8 i Artskyddsförordningen och enligt Habitatdirektivets bilaga 5.

Knärot. Påträffade under inventeringen. Växer i det avverkningsplanerade området. Rödlistad som sårbar (VU), fridlyst enligt §8 i Artskyddsförordningen samt en Typisk art.

Grön sköldmossa. Växer i den avverkningsplanerade skogen. Signalart och typisk art, ska vara skyddad enligt Habitatdirektivet bilaga 2 och fridlyst enligt Artskyddsförordningen §8.

Skogsalm, en akut hotad art (CR) växer i en bäckravin precis intill där det ska avverkas i början av bäckravinen. I samma bäckravin växer även ask som är starkt hotad (EN).

Skogskurs på Hedlandet med Bo Karlsson, ordf i Katrineholms naturskyddsförening. Han har även inventerat området tillsammans med Sörmlands skogsgrupp.

Kandelabersvamp, (NT) finns i skogen som är avverkningsplanerad.

Sårlåka, en Signalart och Typisk art, växer på flera ställen i västra delen av naturreservatet Hedlandet.

För Skydda Skogen, 15 mars 2022

Kristina Bäck och Nils Hydén

Bilaga 1

Källförteckning

SLU Artdatabanken:

<https://artfakta.se/naturvard?lang=sv>

Artskyddsförordningen:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845

Fågeldirektivet:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845

Habitatdirektivet:

<https://www.artdatabanken.se/arter-och-natur/naturvard/skydd-av-arter/art-och-habitatdirektivet/>

Bernkonventionen:

<https://www.coe.int/en/web/bern-convention/>

Prioriterad art i Skogsvårdslagen:

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/foreskrifter-efter-amne/skogsvard/sksfs-2011-7-skogsstyrelsens-foreskrifter-och-allmanna-rad-till-skogsvardslagen.pdf>

EU-domstolens förhandsavgörande 4 mars 2021:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=238465&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8374872>

Mark- och miljööverdomstolens dom M 3276-20:

<https://www.domstol.se/globalassets/filer/domstol/markochmiljooverdomstolen/avgoranden/2021/m-3276-20-dom-2021-07-12.pdf>

Artskyddsförordningen (2007:845)

Fågeldirektivet:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147>

Art och habitatdirektivet:

https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/index_en.htm

Sveriges Miljökvalitetsmål: <https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/>

SLU Artdatabanken. 2020. *Tillstånd och trender för arter och deras livsmiljöer – rödlistade arter i Sverige 2020.*

Nordén, B., Dahlberg, A., Brandrud, T. E. et al. 2014. *Effects of ecological continuity on species richness and composition in forests and woodlands: A review.* – *Ecoscience* 21(1): 34-45.

SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020.*

Förteckning över skyddsvärda arter påträffade i den västra delen av Hedlandets NR

CR – Akut hotad (*Critically endangered*), **EN – Starkt hotad** (*Endangered*), **VU – Sårbar** (*Vulnerable*), **NT – Nära hotad** (*Near threatened*), **t – typisk art** (*Natura 2000*), **s – signalart** (*Skogsstyrelsen*)

§- paragraf i Artskyddsförordningen

Tornseglare (EN, §4) Prioriterad art i Skogsvårdslagen
 Tallbit (VU, §4, t) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Stare (VU, §4) Fågeldirektivet bilaga 2
 Hussvala (VU, §4)
 Kungsörn (NT §4) Fågeldirektivet bilaga 1 Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Havsörn (NT §4) Fågeldirektivet bilaga 1 Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Järpe (NT, §4, t) Fågeldirektivet bilaga 1 och 2, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Duvhök (NT, §4)
 Talltita (NT, s) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Entita (NT, §4, t) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Drillsnäppa (NT, §4) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Tjäder (§4) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Bivråk (§4), Fågeldirektivet bilaga 1, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Sparvuggla (§4) Fågeldirektivet bilaga 1, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Kattuggla (§4)
 Spillkråka (NT, §4,t) Fågeldirektivet bilaga 1, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Mindre hackspett (NT, §4, t) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Rödvingetrast (NT, §4) Fågeldirektivet bilaga 2
 Björktrast (NT, §4) Fågeldirektivet bilaga 2
 Svartvit flugsnappare (NT, §4)
 Årtsångare (NT, §4)
 Trädlärka (§4) Fågeldirektivet bilaga 1, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Skogsduva (§4) Fågeldirektivet bilaga 2, Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Trana (§4) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Göktyta (§4) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Gröngöling (§4) Prioriterad art Skogsvårdslagen
 Dubbeltrast (§4) Fågeldirektivet bilaga 2
 Morkulla (§4) Fågeldirektivet bilaga 2
 Stjärtmes (§4,t)
 Tofsmes (§4,t)
 Skogssnäppa (§4)
 Trädpiplärka (§4)
 Härmsångare (§4)
 Ladusvala (§4)
 Svartmes (§4),
 Kungsfågel (§4)
 Ormvråk (§4)
 Gärdsmyg (§4)
 Mindre korsnäbb (§4)
 Strömstare (§4)
 Korp (§4)
 Rödhake (§4)
 Grönsiska (§4)
 Aspraktbagge (NT)
 Bronshjon (t,s)

Jättesvampmal (s)
 Ask (EN, §8 Artskyddsförordningen)
 Skogsalm (CR ,§8)
 Knärot (VU, t, §8)
 Svinrot (NT)
 Vippärt (NT)
 Skogsklocka (NT)
 Fläcknycklar (t §8)
 Nattviol (t,§8)
 Blåsippa (t,§8)
 Mattlummer §9 Artskyddsförordningen
 Revlummer §9 Artskyddsförordningen
 Lopplumner §9 Artskyddsförordningen
 Tibast (s,t)
 Grönpyrola (s, t)
 Svart trolldruva (s, t)
 Sårläka (s, t)
 Bäckbräsma (t)
 Linnea (t)
 Ängsvädd (t)
 Jungfrulin (t)
 Majbräken (t)
 Svartbräken (t)
 Hultbräken (t)
 Gullpudra (t)
 Ormbär (t)
 Getrams (t)
 Brudbröd (t)
 Sydvårbrodd (t)
 Bergslok (t)
 Liljekonvalj (t)
 Stenbär (t)
 Prästkrage (t)
 Humleblomster (t)
 Kärrviol (t)
 Vedskivlav (NT, t)
 Gul dropplav (NT, t)
 Grå renlav (t, Habitattdirektivet bilaga 5)
 Gulvit renlav (t, Habitattdirektivet bilaga 5)
 Fönsterlav (t, Habitattdirektivet bilaga 5)
 Glansfläck (t)
 Grynig blåslav (t)
 Fjällig filtlav (t)
 Vedtrappmossa (NT, t)
 Grön sköldmossa (s,t,Habitattdirektivet bilaga 2, Fridlyst §8)
 Flagellkvastmossa (s,t)
 Vanlig rörsvepemossa (s,t)
 Blåmossa (s, t, Habitattdirektivet Bilaga 5)
 Spärrvitmossa (Habitattdirektivet Bilaga 5)
 Sumpvitmossa (Habitattdirektivet Bilaga 5)
 Granvitmossa (Habitattdirektivet Bilaga 5)
 Tallvitmossa (Habitattdirektivet Bilaga 5)
 Guldlockmossa (s,t)
 Platt fjädermossa (s,t)
 Kransmossa (t)

Grå raggmossa (t)
Tuschlav (t)
Leptoporus mollis (NT)
Gransotdyna (NT)
Ullticka (NT, t)
Motaggsvamp (NT, s)
Tallticka (NT)
Svartvit taggsvamp (NT)
Druvfingersvamp (NT)
Kandelabersvamp (NT, t)
Scharlakansvaxskivling (NT)
Vitplätt (NT)
Dropptaggsvamp (s, t)
Vedticka (s,t)
Trådticka (s, t)
Grovticka (s,t)
Hasselticka (s,t)
Brandticka (s)
Rävticka (s)
Narrtagging (s)
Blomkålssvamp (s)
Fjällig taggsvamp (s)
Rödgul trumpetsvamp (s)
Timmerticka (t)